

diese Nerven stets *gerade* und erst durch das Trocknen werden sie geschlängelt. In seltenen Fällen ist diese Schlängelung auch im getrockneten Stadium nur sehr schwach, ausnahmsweise aber auch ausserordentlich auffallend.

Erklärung der Tafel III.

- Fig. 1. *C. autumnale* f. *typicum* (Nat. Gr.).
 Fig. 2. *C. autumnale* f. *pannonicum* (Nat. Gr.).
 Fig. 3. *C. autumnale* f. *transsilvanicum* (Nat. Gr.).
 Fig. 4. *C. autumnale* f. *bulgaricum* (Nat. Gr.).

Két új *Centaurea*-keverékfaj Horvátországból.

Centaureae duoe hybridae novae e Croatia.

Ita : /
 Auctore : / **Wagner János** (Arad).

1 táblával. — Mit 1 Tafel.

Centaurea Rossiana (*C. Calcitrapa* × *deusta*) WAGN. et DEG.
 Planta humilis, a basi ramosissima, caulibus angulatis, floccoso-puberulis. Foliis imis florendi tempore emarcidis, caulinis superioribus anguste lanceolatis, acutis apice mucronatis, supra glabrisculis, subtus papillosis vel, pilis articulatis obsitis, evidenter trinerviis. hinc inde basi lobo vel lobis nonnullis auctis. Capitula solitaria, ramulos 1—5 cm. longos terminantia, circiter 2 cm. longa, 7 mm. diam. Involuceri squamae pallide virescentes; appendices squamarum intimarum scariosae, rotundatae, margine lacerae, medio spinula parva plerumque molli terminatae, squamae ceterae spina longiori pungente terminatae, spinarum basis membranacea, margo autem ± regulariter fimbriata. Spina magis erecta, pro more tenuis et in squamis mediis c. 1 cm. longa. Flosculi rosei. extimi radiantes. Fructus?

Habitat ad vias pr. Novi in litore croatico ubi die 7. X. a. 1891 detexit Florae Croatiae scrutator meritissimus Ludovicus Rossi.

A *Centaurea Rossiana* minden tekintetben a két jelzett főfaj között a középén áll. Az alacsony sokágú termet, a nagyobb, egyszerű levél, a fészkek hosszúkas alakja, a pikkelyek tövisei stb. a *C. Calcitrapa* L.-re vallanak. A hosszabb ágak, az aránylag kevesebb számú fészkek, főleg a fészkek pikkelyek hártyái, a lágyabb, vékony, fölfelé meredő tövisek, a belső hártyák középső fekete v. ső-

Centaurea Rossiana steht in jeder Beziehung in der Mitte zwischen den zwei Stammeltern. Von *C. Calcitrapa* L. hat sie den niedrigen, reichästigen, sparrigen Wuchs, die grösseren, einfachen Blätter, die längeren Köpfchen und die Stacheln der Anthodialschuppen, von *C. deusta* aber die längeren Aeste, spärlicheren Köpfchen insbesondere aber die häutige Brandung der Schuppenanhäng-

tétbarna feltja a *C. deusta*-ra mutatnak.

sel, die weicheren, dünnen, nach oben gerichteten Stacheln, die dunkelbraunen Flecke in der Mitte der inneren, endlich aber die häutige Berandung sämtlicher Schuppenanhängsel.

***Centaurea croatica* WAGN. et DEG. (*C. Fritschii* HAY. f. *spinigera* × *Jacea* L.)**

Perennis, 40—50 cm. alta. Folia basilaria breviter petiolata, 1—2 pinnatifida, supra glabriuscula, subtus papilloso-puberula, caulina sessilia, pinnatifida, superiora minus partita. Caulis 4—7-cephali, capitula globosa, c. 2 cm. diam., involucri squamae virides, sed appendicibus fere omnino tectae. Appendices atrae, margine brunneae, exteriores pectinato-ciliatae, parte membranacea minore; pars membranacea interiorum maior, cilis magis confluentibus, tamen etiam appendices squamarum intimarum irregulariter et subtiliter fimbriatae. Flosculi dilute purpurei, marginales radiantes. Fructus...

Habitat in Croatia meridionali. Ad Mladje pone Gerovo d. 20. VI. 1893 detexit L. Rossi.

A *Centaurea croatica* kétségtelenül a *C. Fritschii* HAY. és a *C. Jacea* L. hybridje. A Rossi-tól gyűjtött két példa természetben és levélzetében inkább a *C. Fritschii* uralkodik, de különösen a pikkelyfüggelék nagy hártáiban és a rojtok + szabálytalanságában szembetűnően érvényesül a *C. Jacea* hatása. Nem téveszthető össze semmiféle eddig leírt keverékfajjal. A BRÜGGER-től feltételeSEN *C. Jacea* × *Scabiosa* néven publikált kombinációval sem. A külső függelék apró tövise arra enged következtetni, hogy nem is a *C. Fritschii* tőalakja, hanem a HAYEK-től *spinigera* névvel megkülönböztetett tövises pikkelyű alak szerepelt a *Centaurea croatica* kifejezésében.

Centaurea croatica ist zweifelloso ein Bastard zwischen *C. Fritschii* HAY. und *C. Jacea* L. An den zwei von Rossi gesammelten Exemplaren dominieren zwar im Wuchs und im Zerschnitte der Blätter die Merkmale der ersteren Art; doch ist der Einfluss der *C. Jacea* in der Ausbildung der grossen häutigen Berandung der Schuppenanhängsel und in der Unregelmässigkeit der Fransen unverkennbar. Sie ist mit keinem bisher beschriebenen Bastard — auch mit dem von BRÜGGER mit Vorbehalt als *Jacea* × *Scabiosa* bezeichneten nicht — zu verwechseln. Die kurze Stachelspitze an der Spitze der äusseren Anhängsel lässt vermuten, dass bei dem Zustandebringen dieses Bastardes nicht die typische *C. Fritschii*, sondern die von HAYEK als *spinigera* beschriebene Form beteiligt war.

Explicatio Tabulae IV.

1. Ramus *Centaureae Rossianae* WAGN. et DEG. a, b, c, d, e, squamae anthodii ab intimis (a) — ad ex extimas, omnes auctae.

2. Ramus *Centaureae croaticae* WAGN. et DEG. f, g, h, i, k squama anthodii ab intimi (a) — ad extimas (omnes auctae).

Apró közlemények. — Kleine Mitteilungen.

Néhány ritkább növény újabb termőhelye Budapest környékén.

Folyó évi május hó 22-én DR. DEGEN és DR. KÜMMERLE urakkal Szent-Iván környékén botanizáltam. A Nagy-Szénáshegy északnyugati folytatásátképező lejtőkön (Kis-Szénáshegy), melyek már messziről sárgállottak a *Linum dolomiticum* BORB., *Helianthemum canum* (L.) BMG. s az *Alyssum tortuosum* W. K. rengeteg tömegétől, egyéb közönséges növények mellett *Coronilla vaginalis* LAM., *Polygala balatonensis* BORB., *Thalictrum balatonense* BORB., *Onosma Visianii* CLEM. társaságában a *Daphne Cneorum* L.-t gyűjthettük.

A kamaraerdői s budakeszii lelőhely s a Csiki-hegyek mellett, ahol SEYMANN tavalyi közlése szerint tömegesen terem, a negyedik legközelebbi előfordulási helye Budapest vidékén. Az erdős csúcson még feltűnt egy erőteljes *Sorbus semiincisa* BORB. bokor. A Szénáshegy alatti gerincezen még a *Carex ericetorum* POLL. is előkerült, melyet DR. DEGEN már 1905-ben fedezett fel e hegyen.

A Pilis-Csaba felé húzódó erdős völgyben, melynek *Aqui-*

Neue Standorte einiger seltenerer Pflanzen in der Umgebung von Budapest.

Am 22. Mai 1. J. botanisieren wir mit DR. v. DEGEN und DR. KÜMMERLE in der Umgebung von Szent-Iván. Auf den nordwestl. Abhängen des Berges «Nagy Szénás» welche von Massen des dort wachsenden *Linum dolomiticum* BORB., *Helianthem. canum* (L.) BMG. u. *Alyssum tortuosum* W. K. gelb gefärbt erschienen, fanden wir nebst gewöhnlicheren Pflanzen *Coronilla vaginalis* LAM., *Polygala balatonensis* BORB., *Thalictrum balatonense* BORB., *Onosma Visianii* CLEM. auch *Daphne Cneorum* L.

Da der eine Standort dieser Pflanze im Kamaraerdő durch Wegbau vernichtet worden ist, ist dies nebst den von SEYMANN veröffentlichten gegenwärtig der vierte in der nächsten Umgebung von Budapest. An buschigen Stellen unter der Spitze fiel auch ein schön entwickeltes Exemplar von *Sorbus semiincisa* BORB. auf. Auf den Graten unter dem Nagy-Szénás-Berg wurde auch *Carex ericetorum* POLL. wiedergefunden, welche DR. v. DEGEN i. J. 1905 hier entdeckt hat.

In dem sich gegen Pilis-Csaba hinabziehenden waldi-

Magy. Bot. L. 1909, Nr. 10—12. sz.
Wagner, *Centaurea*.

Tafel IV. tábla.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1909

Band/Volume: [8](#)

Autor(en)/Author(s): Wagner Janos [Hans]

Artikel/Article: [Két új Centaurea-keverékfaj Horvátországból. 333-335](#)